

všeobecné oddělení ÚV KSČ
s. J. Molek

537

STÁTNÍ ÚSTŘEDNÍ ARCHIV v Praze
ZRUŠEN STUPEŇ UTAJENÍ

Důvod: 490/2000

vsu/sj

PhDr. Alena Nosková

17.7.05

Podpis:

mu

Vnitrostranická informace č. 56

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Handwritten signature

Handwritten signature

Dne 19. ledna 1989

Č. j.: inf. /03224/ 56
Počet listů: 5
Počet výtisků: 27
Den vydání: 19. ledna 1989

OBSAH

Informace o událostech dne 18. ledna 1989 v Praze

/zpracováno ve spolupráci s oddělením státní
administrativy ÚV KSČ/

Informace o událostech dne 18. ledna 1989 v Praze

Dne 18. 1. 1989 v odpoledních hodinách došlo znovu v prostoru Václavského náměstí k provokačnímu shromáždění antisocialistických elementů, které mělo jednoznačně charakter protisocialistické politické demonstrace.

Již kolem 15.00 hod. se v horní části Václavského náměstí vytvořilo několik malých skupinek osob. Krátce před 16.00 hod. se tyto hloučky počaly zvětšovat až na cca 200 osob, které postávaly na chodníku u Domu módy a vyčkávaly. Bylo zjištěno, že se mezi nimi pohybuje druhý tajemník politické sekce ZÚ USA Robert Norman. V ostatních prostorách Václavského náměstí, na Národní třídě, na Můstku a pěší zóně byl běžný denní provoz. Do 17.00 hod. se skupina v horní části Václavského náměstí rozrostla odhadem na 600 osob, které zaplnily prostor u sochy sv. Václava a chodníky před Domem módy a Domem potravin. Krátce po 17.00 hod. začali účastníci shromáždění tleskat, několik desítek osob se pokoušelo zpívat hymnu a ozvaly se výkřiky "pusťte Havla", "svobodu, svobodu", "ať žije Charta". Příslušníci SNB, kteří uvolňovali jízdní dráhu pro motorová vozidla, byli jednotlivci slovně napadáni pokřikováním "fuj, hanba". Tyto hlasité projevy přilákaly další osoby, které začaly přicházet do horní části Václavského náměstí směrem od Opletalovy ulice. Ozývalo se další skandování "Dubček, Dubček", "Jakeš ven", "Štěpán ven", "ať žije Havel", "zítra zase sem". V 17.30 hod. se prostor před sochou sv. Václava zcela zaplnil. Jádro davu tvořilo asi 800 - 1000 lidí, kteří byli obklopeni dalšími cca 2000 přihlížejícími. Byla přerušena doprava v obou směrech, znovu se ozvalo skandování " pryč s vládou, pryč s Jakešem, pryč se Štěpánem", "Rusové domů", "Jdeme na Můstek", "Jdeme na Hrad". V 17.45 hod. se dav pomalu začal přesunovat ke středu Václavského náměstí.

Vzhledem k nebezpečí, že se dav pokusí proniknout na Staroměstské náměstí, náměstí Krasnoarmějců a přes mosty dále na Pražský hrad, byla v 17.30 hod. provedena opatření v ulicích

Celetná, Železná, Melantrichova, Malé náměstí, U radnice, Pařížská, Dlouhá a na náměstí Krasnoarmějců. Byly připraveny uzávěry Staroměstského náměstí a Karlova mostu.

V 17.55 hod. se dav obrátil a pomalu se vracel za stálého provolávání hesel "bojí se", "zítra kytky", "Palachovi desku", "Palachovo náměstí". Krátce po 18.00 hod. se u sochy sv. Václava opět soustředilo cca 1000 osob. V 18.15 hod. vyzval přítomné k rozchodu Martin Věchet /bezpečnostním orgánům známá osoba/, aby nezavdali příčinu k zákroku SNB s tím, že dne 19. 1. se zde v 15.30 hod. opět sejdou. Na jeho výzvu se část přítomných začala postupně rozcházet. V 18.30 hod. na místě zůstala skupina 300-400 osob. K této skupině přednesl bývalý mluvčí Charty 77 Radim Palouš prohlášení Charty k zákroku orgánů státní moci proti demonstrantům dne 15. 1. 1989. Hovořil zde rovněž muž, který se představil jako Vosák, ministrant z kostela na náměstí Jiřího z Poděbrad. Prohlásil, že vláda je neschopná a musí odstoupit, ostatní se ukáže na zítřejší diskusi v 16.00 hod. na Václavském náměstí. Poté se zbylí účastníci rozešli a v 19.05 hod. byl na Václavském náměstí klid.

Pořádkové jednotky a technika byly po celou dobu opatření dislokovány skrytě na pohotovostních a záložních stanovištích a připraveny k okamžitému nasazení.

Z průběhu demonstrace pořizovali záběry pracovníci západoněmecké TV společnosti ARD. Kromě Normana byli na Václavském náměstí přítomni i první a třetí tajemníci ZÚ Velké Británie Damian Toota a Patricie Holland. Bylo zjištěno, že se demonstrace zúčastnili mj. stoupenci undergroundu Václav Žufan, Jaroslav Ondrák, signatáři Charty 77 Stanislav Devátý, Markéta Fialková a herci Jiří Lábus, Oldřich Vízner, Alois Švehlík.

Někteří účastníci demonstrace projevovali při rozchodu zklamání nad tím, že proběhla bez zásahu bezpečnosti. Např. Václav Žufan doslova prohlásil na adresu příslušníků SNB "tak jste to prohráli". Z prostředí signatářů Charty 77 byly získány

informace, že podobná shromáždění se budou konat minimálně do 25. 1. 1989. Je to dáváno do souvislosti s chystanou cestou s. Gorbačova do Velké Británie. Někteří signatáři Charty 77 se však vyjádřili, že celá akce kolem Palacha byla zbytečná, protože závěrečný dokument na vídeňské následné schůzce je již stejně podepsán.

Dne 18. 1. 1989 v době od 11.00 do 16.30 hod. navštívilo bývalý hrob Palacha na Olšanských hřbitovech 18 lidí ve skupinkách po 2 - 4 osobách. Například sem přišly 3 dívky ve věku asi 15 let a stará žena ve věku 70 let. Zapálily zde asi 10 svíček, nedošlo k žádným negativním projevům.

V prostoru Václavského náměstí bylo perlustrováno celkem 213 osob, z nichž 60 % mělo trvalé bydliště v Praze, 70 % bylo ve věku do 25 let, 11 bylo již dříve kontrolováno při účasti na nepovolených shromážděních. Dalších 13 osob má záznam v evidenci bezpečnostních orgánů. Předvedeno bylo následujících 7 lidí:

- SOVIŠ Zdeněk, nar. 9. 1. 1962 Znojmo, bytem Znojmo, Popice 16, zaměstnán Český esperantský svaz Praha /tr. čin výtržnictví/
- HADERER Filip, nar. 12. 1. 1966 Praha, bytem Praha 4, Svojšovická 2876/32, zam. Rudé právo, Na poříčí /přestupek/
- HOLAS Jaroslav, nar. 30. 11. 1961 Boskovice, bytem Horní Poříčí 104, okr. Blansko, zaměstnanec Vodní stavby Praha 7, Dělnická 12 /přestupek/
- HUNČA Svatopluk, nar. 2. 8. 1959, bytem Praha 7, U staré plynárny 6, zaměstnán ČSD Praha-střed /přestupek/
- KROPÁČEK Václav, nar. 25. 9. 1944 Pardubice, bytem Praha 9, Prosecká 680, od 14. 1. 1989 bez pracovního poměru, předtím UD Příbram /přestupek/

VÁVRA Jiří, nar. 10. 5. 1973 Praha, bytem Praha 3 - Žižkov,
Buková 18, zaměstnán PSO Praha 2, Italská 24
/přestupek/

PASIČNÍK-TARNOVSKÝ Vladimír, nar. 5. 6. 1970 Praha, bytem
Praha 3, Laubova 8/1729, zaměstnán ČKD Praha 9.
Kontrolován již dne 29. 10. 1988 /přestupek/